

Innspill til statsbudsjettet 2022

Hvem er vi?

Kompetansesenter miljø og helse AS (KMH) er et godt forankret og regionalt initiativ fra Grenland, med Sykehuset Telemark, Universitet i Sørøst-Norge og grenlandskommunene som eiere. Regionen har en historisk og unik kompetanse innen arbeids- og miljømedisin, som kan bli avgjørende for å forebygge og behandle helseutfall av fremtidige klima- og miljøpåvirkninger på en god måte. Senteret samarbeider tett med lokale, regionale og nasjonale aktører med et felles mål om å styrke miljømedisinsk kompetanse i Norge.

KMH har signert en intensjonsavtale med samtlige av de arbeids- og miljømedisinske avdelingene i Norge, som er lokalisert i Tromsø, Trondheim, Bergen, Oslo og Skien. Sammen har vi ambisjoner om å løfte frem potensiale som ligger i miljømedisinsk kompetanse inn i det grønne skifte. En økt satsing på miljømedisin i Norge, vil være et viktig verktøy for å nå FNs bærekraftsmål.

Verdien av miljømedisinsk kompetanse i det grønne skifte.

- 'Farlige klimaendringer er vår tids største utfordring.' Det står å lese i årets Trontale. Klimaendringer gir store helseutfordringer, men helse er også en viktig del av løsningen. Positive helseutfall er en viktig motivasjon for videre klimaarbeid. Om kort tid arrangeres klimatoppmøte i Glasgow, COP26. - 'Der er helse utvalgt som spesielt viktig tema', skriver Helsedirektoratet i sitt siste nyhetsbrev om klimaendringer og helse. KMH ser behov for en samlet plan og strategi, som påser at Norge er rustet til å håndtere helseutfallene som følge av klimaendringer og fremtidige miljøutfordringer. KMH og det miljømedisinske kompetansenettverket vil bidra inn i dette arbeidet.

Miljømedisin er en fagdisiplin som handler om forholdet mellom faktorer i omgivelsesmiljøet og hvordan disse påvirker menneskers helse. Denne kompetansen er sporadisk og fragmentert i Norge, noe som skaper utfordringer og ulikheter i behandlingstilbud, forskning og kunnskapsformidling.

En plan for en økt satsing på klima og helse bør synliggjøres i statsbudsjettet. KMH sitt arbeid ble nevnt i statsbudsjettet 2019, men har falt bort i ettertid. Med et stadig økende fokus på klima, miljø og helse, håper vi å kunne lese mer om dette i de nye stortingskomiteenes proposisjon til årets statsbudsjett.

Merknaden fra 2019: *Komiteen* har merket seg initiativet som Telemark fylkeskommune og kommunene i Grenland har tatt for å opprette et nasjonalt kompetansesenter for miljø og helse. *Komiteen* er positiv til initiativet, og ser at prosjektet adresserer en rekke utfordringer med koordinering av tilbudet innen miljø og helse. Prosjektet har en målsetting om å være et samlende og tverrfaglig nettverk, som bidrar til forskning, forebygging og nyskaping på et viktig område.

Hvordan styrke miljømedisinsk kompetanse i Norge?

Klima, miljø og helse går på tvers av flere sektorer, dette faglige innspillet sendes derfor til to komiteer; Helse- og omsorgskomiteen og Energi- og miljøkomiteen. Styrking av miljømedisinsk kompetanse er et langsiktig arbeid, og det foreslås å styrke kompetansen i flere trinn.

Handlingsplan for styrking av miljømedisinsk kompetanse

Per i dag finnes det ikke et koordinert, landsdekkende miljømedisinsk fagmiljø i Norge, og det er utfordrende å si noe konkret om status for miljømedisinsk forebygging, behandling og forskning. Det foreslås derfor å starte med å utarbeide en handlingsplan, der behov, innsatsområder og eksisterende kompetanse identifiseres. Handlingsplanen skal være godt forankret inn mot fagmiljøene og andre relevante aktører. KMH har i dag et bredt nettverk i alle helseregioner, som har nødvendig kompetanse og et stort engasjement for saken.

Arbeidet med å kartlegge behov og status er påstartet. Det jobbes med et faglig notat som beskriver status for miljømedisin i Norge, som vi ser frem til å dele med dere. Notatet skal bli klart denne høsten, og vil være et godt utgangspunkt for videre planarbeid.

Miljømedisinsk kompetansenettverk

Et nasjonalt kompetansenettverk er grunnlaget for miljømedisinsk kunnskapsgenerering i Norge. Det er satt i gang et arbeid for å samle og legge tilrette for regional miljømedisinsk kompetanse. KMH har signert en intensjonsavtale med samtlige arbeids- og miljømedisinske avdelinger i Norge, som vi har organisert som en miljømedisinsk faggruppe. Styret til KMH er en svært kompetent gruppe, med fagkunnskap innen medisin, forskning, spesialisthelsetjeneste og kommunal forvaltning. Les mer om styresammensettingen i vedlagt notat.

Arbeidet er midlertidig finansiert med begrensede regionale midler fra Vestfold og Telemark fylkeskommune og grenlandskommunene. Friske midler vil være avgjørende for å utvide nettverket til et nasjonalt nivå, og det vil muliggjøre økt involvering av spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten i alle regioner.

- *KMH foreslår at det settes av 3 millioner i statsbudsjettet 2022, til KMH slik at arbeidet med handlingsplanen kan fullføres og følges opp.*

KMH ønsker komiteen lykke til i det videre budsjettarbeidet.

Med vennlig hilsen

Maren Anne Røed
Daglig leder

Vedlegg: Styret i Kompetansesenter miljø og helse.

Styret i Kompetansesenter miljø og helse AS

Kompetansesenteret er organisert som aksjeselskap med ideelt formål.
Styret har følgende medlemmer per 20.10.21

Geir Riise (styreleder)

Lege og tidligere generalsekretær Legeforeningen

Henrik Høyvik

Klinikkjef medisinsk serviceklinikk, Sykehuset Telemark HF

Heidi Ormstad

Viserektor forskning, Universitet i Sørøst Norge

Ågot Aakra

Områdedirektør klima og miljø, Folkehelseinstituttet

Ottar Berg

Overlege, Rehabiliteringssenteret i Rauland

Hanne Gro Haugland

Næringsutvikling, grenlandskommunene